

Universitätsbibliothek Paderborn

**Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et
Salvatoris Nostri**

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. X. In bonis jucundis vel arcendis vel moderandis fortitudinem
exercenda[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](#)

200 DE PASSIONE DOMINI.
domum splendidam incolente, nec reipu-
blicæ necessitatibus, te divite immuni,
subveniet inopia sola miserorum; sed quo-
ties horum aliquid agendum erit, æratio
manum injiciens dices, *Dominus his opus
habet.*

CAPUT X.

*In bonis iucundis vel arcendis
vel moderandis fortitudinem ex-
ercendam.*

Tunc ergo apprehendit Pilatus Iesum
& flagellavit. Hoc brevi compen-
dio Joannes, nec brevem, nec levem cru-
ciatum descripsit, quô rotum Domini cor-
pus magna acerbitate laceratum est. Bre-
vitas autem hæc utilitate non vacat, ut in-
de discamus, quicquid hic pati possu-
mus, breve esse. Momentaneum hoc &
leve, ajebat Paulus, tribulationis nostræ,
quod patimur. Nemo igitur horribilis pe-
cie dolorum, ægritudinum, cruciatuum,
quibus nos flagellari oportet interdum,
deterreatur, cum videat, ea tam brevi esse
finienda. Sed Paulus in jis omnibus, quæ
patie-

patiebatur, brevitatem simul & levitatem contemnebat ; neque enim tantum, quæ patimur, citò transeunt, sed ipsa sunt levissima, &, si velimus viri esse, toleratu facillima. Ecce, quæ Christus Dominus acerbissima & gravissima passus est, Flagella vocantur, velut exigua Flagra, desumpto nomine à tenerimis arborū ramulis, quibus pueri subinde objurgantur. Nimis delicata constantia est, quæ tam exiguis malis vincitur, & quo pacto ingentem crucis trabem feret, qui tam exilia flagella non tulerit. Hac igitur duplicitate consideratione firmatis animis adversus hujusmodi acerbitatum ac pœnarum horrorem, Salvatoris exemplō corpus nostrum flagellare discamus. Nam quæ injuncta & aspera corpori accidunt, duplicitate sunt generis: alia, quæ corpus mutilant, aut aliqua sui parte lœdunt, cuiusmodi est fractio membra alicujus aut sectio, atque haec nos ab alijs, aut à Deo ipso casu aliquo, vel morbo illata debemus ferre patienter, non tamen inferre possumus nobis ipsis; neque enim nostri corporis domini sumus: alia, quæ integris membris, & nulla corporis facultate violata sensum

N §

tan-

tantum doloris afferunt, vel nimiam vi-
rium ferociam atterunt, quae nostrum
quisque sibi ipsi inferre potest. Ad utraque
constanter & cum animi alacritate sube-
unda nos Domini firmat exemplum, ma-
gis autem ad hæc, quæ sponte suscipienda
sunt, confirmari nos oportet. Spectemus
igitur, quid in Prætorio agatur. Accusant
Judæi. Pilatus è Judice sit patronus, &
modò causæ æquitate proposita, modò
diei festi oblata opportunitate Dominum
eorum furori conatur eripere. Sed nihil
proficit: Succlamatur, *Crucifige, Crucifi-
ge!* Consilium Pilato acerbum ac sævum
obtulit ipsa miseratio. *Corripiam eum,*
inquit, & dimittam. Tunc apprehendit
Jesum, & flagellavit. Nostra sunt hæc:
nostrorum enim criminum causa tunc a-
gebatur, & nostro nomine Dominus reus
apud Pilatum causam dicebat. Cogite-
mus, ante divinum Tribunal stare nos re-
os, & jngentem, seu dæmonum, seu cri-
minum nostrorum turbam perpetuò cla-
mare: *Crucifigatur.* Sanè alia nostra est
causa, quam Christi fuit; neque enim de
nobis Deus respondere poterit: *quid enim*
mali

malum fecit: multa, eaque non levia delinquimus omnes. Saluberrimum igitur ac mītissimum consilium erit, si dicat: *Corripiam illum, & dimittam. Corripiet me sa-*

Psa. 140 v. 5.

*nē justus Dominus, in misericordia, & increpabit me, flagellans Filium, quem recipit, potius, quām ut Oleum peccatoris impinguet caput meum, hoc est, ut volūptas & ignavia animum meum deliniant. Sed sēpe eō Domini misericordia devenit, ut nolit nos ipse punire, sed nobis nostri puniendi relinquat arbitrium, ut, qui rei sumus, judices esse videamur. Magni id beneficium aestimandum est, neque commitendum, ut ea postea re abusi, dum minūs in nos animadvertisimus quām nostra errata exigerent, gravius à judice deinde vapulare mereamur. Sed horror quidam obstat: *nemo enim carnem suam odio habet, sed nutrit ac fovet illam.* Egōne in meipsum s̄aviam? ego mihi ipsi ictus doloris infligam? Quid ni: ut majora & graviora vites. Non temerē Dominus flagellatur, sed ut mortem evadat. Tu igitur, quoties hic te suscipienda alicujus acerbatis horrore invadit, majorem tibi ante oculos*

Heb. 12.
v. 6.

culos statue mortis horrorem, & ut dici solet clavum clavo pelle. Mors autem duplex est: altera, quæ pœna est, æterna damnatio; altera, quæ culpa, peccatum. Ultraque pœnarum voluntaria susceptione vitatur. Quare sic apud te argumentare: si fortis & constans sum, quod proprium est fortium, dura & acerba tolerabo; si timidus & imbellis, quod horum est proprium, mortem æternam, & quæ eam comitantur, æterna supplicia timebo. Nihil est, quod me possit ab hac voluntaria corporis castigatione prohibere, ad quam fortiter strenueque subeundam ipsa me corporis mei cura, ipsa animi imbecillitas adjuvabit. Quid cesso in meipsum animadvertere? En, quot adversarios, quot accusatores habeo, qui me ad supplicia graviora depositunt: minore hoc majora illa redimentur. A dupli ergo morte nos liberabit corporis afflictio, Culpx, & Pœnæ. Clamant enim adversarij nostri non semel, sed bis, Crucifige, Crucifige. Nam & ob vetera nostra commissa non leves pœnas meremur, & ob nostram ad mala proclivitatem, pravosque habitus & pro-

penſi.

pensiones in culpas graves proni sumus.
Si habes, quod luas ob vitæ anteactæ pec-
cata, quid dubitas prævertere iram judicis,
& teipsum plectere, priusquā ab ipso ple-
ctaris? Tria enim lucramur, dum potius
ipsi nobis pænas aliquas inferimus, quam
illatas à judice sustinemus: primum, quod
minus patimur; exigua enim satisfactio
sponte suscepta magnis supplicijs irroga-
tis par est, deinde quod honorificentiūs
ac nobiliūs; nemo enim, si possit, non li-
benter evadit manus tortoris, & nomen
rei atque damnati; quisquis autem seipse
plectit, is non tam reus, quam judex vi-
detur, & magnanimitate hac adeò pristi-
nam vilitatem & ignaviam emendat, qua
corpori prius obedire non erubuerat, ut
non tam ipsius fuisse videatur, quod antea
deliquerit, quam corporis; postremò ex
culpa ac detimento, gloriam & lucrum
sibi comparat; nam ita vulnera accepta cu-
rat, ut pulchrior sit, qua parte saucius fue-
rat, quam reliquo corpore, quod nunquam
laboravit. Mitto nunc, quod amorem in
Deum ostendat, cuius placandi studiō, ac
recuperandæ amicitiæ desideriō sibi ipse
non

non parcit, ut proinde necesse sit, Deo id
esse gratissimum & suavissimi instar hol-
ocausti, quod igne amoris incenditur. Cui
& illud accedit, quod, cum Deus nihil il-
libentius faciat, nihil minus ex more, &
ut ita dicam, genio suo, quam cum savi-
re in noxios, ac de ijs pœnas sumere cogi-
tur, necesse est id illi evenire gratissimum
& jucundissimum, cum quis eam mole-
stam, ut ita loquar, saviendi necessitatem
illi eripit, & facit, ut, quod invitus Deus
paulò post fecisset, id sibi præceptum &
præoccupatum libentissimè spectet, sibi
gratulante justitia, quod ejus severitatem
caritas anteverterit, & suavissima esse fe-
cerit amoris vulnera, quæ futura erant
odij justæque vindictæ acerba supplicia.
Mittamus hæc tamen, & ad commoda illa
veniamus, quæ tibi afferet in te ipso cor-
poris castigatio sponte suscepta. Ferunt,
iij:, qui brachium aliquando aut tibiam
fregerint, si ea restituatur, solidiorem in
posterum esse, qua parte fractura coaluit,
ut, si iterum eam frangi contingat, nun-
quam eadem in parte frangatur: esto id,
ut quis volet; certum est, nulla in virtute

nos

nos esse robustiores, quam in ea, quam
pœnitentiâ restituimus, nam & malô no-
strô doctiores ad pericula cavenda facti su-
mus, & pudore præteritæ culpæ atque
horrore conceptio nihil ferè cautiùs vita-
mus, quam quod semel nos admisisse pæ-
nituit. Id autem longè verius est in his,
quæ ad corporis commoda & voluptates
pertinent: nam qui nunquam aliquid ad-
misit, quod dolendum esset atque ple-
ctendum, is corpus suum velut amicum
ac socium jure quodam suo sibi videtur
posse diligere, illud Proph. tæ dicens: *in*
domo Dei ambulavimus cum consensu.
Sed, qui rebelle corpus expertus est, &
cupiditate superante ejus commodis servi-
re coactus aliquando fuerat, is jam idem
corpus domans, ac sibi parere cogens, ut
Apostolus ajebat: *castigo corpus meum,*
& in servitutem redigo, ex socio domi-
nus fit; ita imperium acquirit in corpus
suum, quod antea non habuerat, priùs fa-
mulo similis erat, equum fræno ducenti,
nunc equiti comparandus est, equo insi-
denti, cùmque calcaribus & flagellis eò
ire cogenti, quò recusat; fræno inde cohi-
benti,

Psa. 54.
v. 15.

1. Cor. 9.
v. 27.

benti, quò præceps ruit. Sed forte ex ijs
es, quos Dei clementia prævénit, ac pro-
cul ab omnibus vitæ noxis, quæ ullam
pœnarum subeundarum necessitatem af-
ferrent, cohibuit. *Quis est hic, & lan-*
dabimus eum? Sed sit aliquis Joannes Ba-
ptista, qui sanctus antequam natus, ne
verbō quidem unquam reus sit deprehen-
sus: num proinde causari quicquam po-
terit, quò minus tam severè corpus suum
tractet, quam ipse, cui se innocentiam pa-
rem credit, Joannes Baptista? Num cili-
cia aversari debebit: num jejunia respu-
re: num in molli cubare? num vitare soli-
tudines, & inter illecebras urbium & pa-
ternæ domus oblectamenta versari? Quid
quod, etsi fingamus, esse aliquem ejus in-
nocentiam, nemo tamen id sibi de se per-
suadere audebit. Sin hoc etiam fingamus,
esse aliquem, cui licuerit id de se credere,
num etiam eum tutum à periculo quis-
quam præsttit? Hoc igitur superest, ut,
quoniam ad præterita luenda tibi ea seve-
ritas necessaria non est, suscipiatur ad fu-
tura vitanda. Non habes, quod lugeas,
at, quodcaveas, habes: nihil est, quod ju-

Eccl. 31

v. 7.

replete&tendum putes, at est, quod censeas
jure metuendum. Quod geris corpus, est,
quod pondere ipso te deorsum trahit,
quod nihil aliud, quam suas illecebras &
suavitates amat, quod animi officia sem-
per obturbat, quod, quemadmodum ip-
sum in mortem ruit, ita te quoque in per-
niciem trahit; cave cum ipso ludas, joce-
ris, rideas: ludus hic seria tibi pericula
affert; risus hic luctus tibi adducet sem-
piternos. Ergo memineris dicti illius:
Flagellum equo, & camus asino: nec pu-
tes, cum tantum opus esse calcaribus, fræ-
nis, flagellis, cum equus ceciderit, sed
multò magis, dum stat, ne cadat.

CAPUT XI.

*In bonis honorificis humilitati
studendum.*

Tunc milites praesidis suscipientes Je-
sum in prætorium congregaverunt
ad eum universam cohortem, & exuen-
toseum chlamydem coccineam circumde-
derunt ei, & plectentes coronam de spinis
posuerunt super caput ejus, & arundinem
in

Matth.

27. v. 27